Vlaams Parlement

stuk **1724** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 6 september 2012 (2011-2012)

Voorstel van resolutie

van mevrouw Gwenny De Vroe, de heren Dirk Peeters,
Ivan Sabbe en Bart Martens en
de dames Tine Eerlingen en Tinne Rombouts

betreffende het nemen van maatregelen ter bevordering van de aanwezigheid van vlinders

verzendcode: LEE

TOELICHTING

Op basis van de jaarlijkse gegevens uit de inventarisatienetwerken van voornamelijk Natuurpunt, gevalideerd door het INBO (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek), blijkt dat het aantal vlinders in Vlaanderen onder druk komt te staan en zowel in het algemeen als op soortniveau afneemt.

Vanuit de Vlaamse overheid worden sinds 2000 verscheidene maatregelen genomen om die tendens tegen te gaan en om te buigen.

Ten eerste werden er voor een aantal soorten (bijvoorbeeld gentiaanblauwtje, bruine vuurvlinder en veldparelmoervlinder) soortbeschermingsplannen opgesteld.

Ten tweede werden voor enkele soorten extra, geschikte biotopen gecreëerd door in bepaalde gebieden, beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos, te voorzien in een ecologische inrichting en aangepast beheer waardoor bepaalde onder druk staande soorten zoals het groentje en de kleine ijsvogelvlinder aangetrokken worden.

Ten derde wordt (binnenkort) ook via de Habitatrichtlijn aandacht besteed aan de biotoop van bepaalde soorten zoals die van de sleedoornpage of het heideblauwtje.

Ten slotte werd in 2010 gestart met een evaluatie van de inheemse dagvlinders en het opstellen van een prioriteitenlijst.

Ondanks het feit dat elk van die individuele maatregelen voor bepaalde soorten heeft geleid tot een toename van de aantallen, blijft de algemene tendens toch negatief. Uit recent onderzoek van het INBO blijkt dat van de 68 voorkomende soorten er ondertussen 20 als uitgestorven mogen worden beschouwd en dat er nog eens 25 soorten als met uitsterven bedreigd worden gecatalogiseerd.

Als oorzaak voor het steeds meer verdwijnen van de dagvlinders wordt onder andere de versnippering van het landschap en het verdwijnen van specifieke biotopen als belangrijkste verantwoordelijke gesteld. Ook het gebruik van bepaalde pesticiden en de gevoeligheid van vlinders daarvoor speelt een rol.

Bij wijze van voorbeeld kan verwezen worden naar de gehakkelde aurelia, een soort die voedsel haalt uit rottend valfruit in de boomgaarden. Het feit dat er steeds meer boomgaarden verdwijnen en dat bij fruitteelt valfruit wordt vermeden, leidt er dan ook toe dat die soort onder druk komt te staan.

Hetzelfde geldt voor de verschillende soorten blauwtjes die vroeger als het ware in kolonies voorkwamen in graslanden (zoals oude spoorwegbermen). Het feit dat ook die, zoals vele andere landschapselementen, onder druk komen te staan en verdwijnen, is daar niet vreemd aan.

Het doel van deze resolutie is de Vlaamse overheid ervan te overtuigen om verder en nog meer, en waar mogelijk en opportuun, mee te helpen zorgen voor de herwaardering van de vlinders in Vlaanderen.

De Vlaamse overheid is immers eigenaar of beheerder van vele duizenden hectaren natuur- en bosgebied. Datzelfde geldt voor de vele natuurbeherende organisaties die voor de aankoop of het beheer van deze gebieden kunnen rekenen op aanzienlijke financiële steun van de Vlaamse overheid.

Daardoor hebben die actoren een belangrijke sleutel in handen om bij het beheer van de domeinen en gebieden ook voldoende aandacht te besteden aan geschikte biotopen voor de vlinders.

Gwenny DE VROE

Dirk PEETERS

Ivan SABBE

Bart MARTENS

Tine EERLINGEN

Tinne ROMBOUTS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

– vaststellende dat:
  1° het aantal vlinders de afgelopen decennia stelselmatig is afgenomen en dat bepaalde soorten zelfs volledig uit Vlaanderen verdwenen zijn;
  2° het verdwijnen van geschikte biotopen als een van de belangrijkste oorzaken voor het verdwijnen van de vlinders wordt vooropgesteld;

– overwegende dat:
  1° de Vlaamse overheid vele duizenden hectaren bos- en natuurgebied in eigendom of in beheer heeft of organisaties financieel steunt bij de verwerving of het beheer van dergelijke gebieden;
  2° de Vlaamse overheid sinds 2000 een aantal maatregelen heeft genomen die voor bepaalde soorten tot een verbetering van de situatie hebben geleid;

– vraagt de Vlaamse Regering:
  1° binnen de beheervisie voor de natuur- en bosgebieden in eigendom of in beheer van de Vlaamse overheid en gebieden die voor verwerving en beheer financieel ondersteund worden door de Vlaamse overheid, de realisatie van geschikte biotopen voor de vlinderpopulaties aan te moedigen en te bevorderen, en de noodzakelijke maatregelen op te nemen in het beheerplan;
  2° bijvoorbeeld via het maken van een vlinderboek en via het stimuleren van educatieve initiatieven, waarbij steeds ook good practices worden getoond, te zorgen voor een betere kennisverspreiding over de dagvlinders en de biotopen waarin zij leven;
  3° erop toe te zien dat geschikte biotopen voor bepaalde vlindersoorten, zoals kleine landschapselementen en lijnrelicten, gevrijwaard blijven en te communiceren over het belang van het behoud daarvan voor de vlinderpopulatie;
  4° te wijzen op de nefaste invloed van het gebruik van bepaalde pesticiden voor sommige vlindersoorten en te investeren in het zoeken naar natuurvriendelijke alternatieven;
  5° om lokale besturen en organisaties aan te moedigen om via gerichte informatie aan en kennisverspreiding onder burgers, zelfs zeer kleinschalig, en door de aanplanting van vlindervriendelijke struiken en andere maatregelen mee te helpen om de vlinderpopulatie kwantitatief en kwalitatief te verhogen;
  6° zich door die maatregelen te laten inspireren om ook voor andere bedreigde vlindersoorten, binnen de perken van de financiële en logistieke mogelijkheden, vergelijkbare initiatieven te nemen die kunnen bijdragen tot het behoud van die vlindersoorten.

Gwenny DE VROE
Dirk PEETERS
Ivan SABBE
Bart MARTENS
Tine EERLINGEN
Tinne ROMBOUTS